



NBK-1601100201020402 Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) (W.E.F.-2016) Examination

April / May – 2017

Sanskrit : Paper-IV

(Panchtantra – Mitrabhed)

(Common Paper for 2015-2016)

(Optional) (Elective-I) (New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- १ (अ) नीचेनाभांथी कोष्ठपक्षे गद्यखंडेनुं भाषांतर करो : ८
- 1 (a) Translate any two of the following paragraph : 8
- (१) कस्मिंश्चिन्नगराभ्यासे केनापि वणिक्पुत्रेण तरुखण्डमध्ये देवतायतनं कर्तुमारब्धम् । तत्र च ये कर्मकराः स्थपत्यादयः, ते मध्याह्नवेलायामाहारार्थं नगरमध्ये गच्छन्ति । अथ कदाचित्तत्रानुषङ्गिकं वानरयूथमितश्चेतश्च परिभ्रमदागतम् । तत्रैकस्य कस्यचिच्छिल्पिनोऽर्धस्फटितोऽन्नवृक्षदारुमयः स्तम्भः खदिरकीलकेन मध्यनिहितेन तिष्ठति । एतस्मिन्नन्तरे ते वानरास्तरुशिखरप्रसादशृङ्गदारुपर्यन्तेषु यथेच्छया क्रीडितुमारब्धाः ।
- (२) कश्चिद् गोमायुनमि शृगालः क्षुत्क्षामकण्ठः इतस्ततः परिभ्रमन् वने सैन्यद्वयसंग्रामभूमिममपश्यत् । तस्यां च दुन्दुभेः पतितस्य वामुवशाद्वल्ली-शाखाग्रैर्हन्यमानस्य शब्दमशृणोत् । अथ क्षुभितहृदयश्चिन्तयामास 'अहो' विनष्टोऽस्मि । तद्यावन्नास्य प्रौचरितशब्दस्य दृष्टिगोचरे गच्छामि तावदन्यतो व्रजामि । अथवा नैतद्युज्यते सहसैव ।
- (३) अपरं मयानेकमानुषाणामनेक विधानिरूधिराण्यास्वादितान्याहार दोषात्कटु-तित्ककषायाम्लरसास्वादानि, न च भया कदाचिन्मधुररक्तं समास्वादितम् । तद्यदि त्वं प्रसादं करोषि, तदस्य नृपतेर्विविधव्यञ्जनान्नपानचोष्यलेह्य स्वाद्याहारवशादस्य शरीरे यन्मिष्टं रक्तं संजातम्, तदास्वादानेन सौख्यं सम्पादयामि जिह्वाया इति ।
- (४) तदनन्तरं ते सर्वे बाष्पपूरितदृशो मदोत्कटं प्रणम्योपविष्टाः । तान्दृष्ट्वा मयोत्कट आह – भोः, प्राप्तं दृष्टं वा किञ्चित्सत्त्वम् । अथ तेषां मध्यात्काकः प्रोवाच – स्वामिन, वयं तावत्सर्वत्र पर्याक्षिताः । परं न किञ्चित्सत्त्वमासा दितं दृष्टं वा । तद्यद्य मां भक्षयित्वा प्राणान्धारयतु स्वामी, येन देवस्याश्वासनं भवति मम पुनः स्वर्गप्राप्तिरिति ।

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સસંદર્ભ સમજાવો :	૬
(b) Explain with reference to the context any two of the following :	6
(૧) કિમસાધ્યં બુદ્ધેરસ્તિ ।	
(૨) ઉદ્યોગિનં સતતમત્ર સમેતિ લક્ષ્મીઃ ।	
(૩) પ્રાયેણાધમમધ્યમોત્તમગુણઃ સંવાસતો જાયતે ।	
(૪) ન સ્વભાવોઽત્ર મર્ત્વાનાં શક્યતે કર્તુમન્યથા ।	
૨ પ્રાચીન ભારતીય સાહિત્યમાં પ્રાણીકથાની ઉપાદેયતા જણાવો.	૧૪
2 Necessity of fables in an ancient Indian literature.	14
અથવા/OR	
૨ 'પદ્મતન્ત્રમ્'નું સાહિત્યકૃતિ તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.	૧૪
2 Evaluate literary form of 'પદ્મતન્ત્રમ્'.	14
૩ પંડિત વિષ્ણુશર્માના જીવન, સમય, કવન વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.	૧૪
3 Write a detailed note on પંડિત વિષ્ણુશર્મા's life, time and literary works.	14
અથવા/OR	
૩ સિંહ-શશકકથામાંથી નિષ્પન્ન બોધ નિરૂપો.	૧૪
3 Described in the concept of the સિંહ-શશકકથા.	14
૪ 'મિત્રભેદ'માં નિરૂપિત 'સેવકધર્મ' વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.	૧૪
4 Give a brief note about 'સેવકધર્મ' which is part of 'મિત્રભેદ'.	14
અથવા/OR	
૪ 'પદ્મતન્ત્રમ્'ની કથાઓ આદર્શ જીવનનું ચિત્ર રજૂ કરે છે. આ વિધાન સમજાવો.	૧૪
4 Justify the statement stories of 'પદ્મતન્ત્રમ્' present ideal picture of life.	14
૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો :	૧૪
5 Write a short notes on any two of the following :	14
(૧) પદ્મતન્ત્રમ્ - શીર્ષકમ્ ।	
(૨) ક્વીલોત્પાટીવાનરકથા ।	
(૩) વિગ્રહઃ ।	
(૪) અતિથિસત્કારઃ ।	